

Til

Helsedirektoratet

Arbeid- og Velferdsdirektoratet

29.01.2023

Kopi:

Helse- og omsorgsdepartementet

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Nasjonalt fagråd for arbeid og helse oppfordrer til at det opprettes en nasjonal kompetansetjeneste/kompetansenettverk for arbeid og helse

Deltakelse i arbeidslivet er en kilde til opplevelse av anerkjennelse, fellesskap og personlig identitet. Arbeidsdeltakelse kan gi positive helsemessige effekter for mange mennesker. Likevel er nesten 20 % av norske kvinner og menn i arbeidsfør alder mottakere av midlertidige eller permanente helserelaterte trygdeytelser, og det har vært en betydelig økning i antallet unge under 30 år som mottar helserelaterte ytelser. Arbeids- og Velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet har utarbeidet en felles strategi på området arbeid og helse, som vil styrke både arbeidshelse og arbeidsdeltakelse. Strategien understøtter den nasjonale oppfølgingen av FNs bærekraftsmål. God helse og utdanning gir et bedre grunnlag for å få jobb, og gjør det enklere å bekjempe fattigdom og redusere utenforskap. Et inkluderende samfunn gir muligheter til flere, og deltakelse i samfunnsliv og utdanning og arbeidsliv gir grunnlag for god helse.

Direktoratene har pekt på flere aktuelle virkemidler for å videreutvikle fagfeltet arbeid og helse. To av punktene som trekkes fram i den nye strategien som ble signert i november 2021 er:

2.1.5 Etablere en felles nasjonal kompetansetjeneste for alle nivåer og begge sektorer, for å utvikle og styrke fagfeltet

2.1.6 Gi den nasjonale kompetansetjenesten et oppdrag om å etablere et tverrfaglige kompetansenettverk der et bredt spekter av aktører som brukere/arbeidsgivere, tjenestetilbydere og forvaltning deltar

Nasjonalt fagråd for arbeid og helse oppfordrer de to departementene til å utrede hvordan det kan etableres en kompetansetjeneste med et oppdrag om å etablere et kompetansenettverk og styrke fagfeltet. Eksisterende kompetansmiljøer i fagfeltet bør inkluderes i prosessen.

Betydningen for fagfeltet arbeid og helse

Fagfeltet arbeid og helse fordrer samarbeid mellom både arbeid- og velferdssektoren, utdanningssektoren og helsetjenestene, men også mellom ulike deler av helsetjenestene (primærhelse, spesialisthelse og rehabilitering) og inn mot arbeidsliv, skole og utdanning. En kompetansetjeneste må derfor ha forankring i de respektive direktorater og sørge for å samle kunnskap og drive god formidling til fagfolk i alle sektorer. Det skjer mye fagutvikling og forskning på feltet, men mye av dette er fragmentert. En kompetansetjeneste kan bidra til å samle fagfeltet, formidle aktuell forskning og fagutvikling samt støtte implementeringen av tiltak som har vist effekt.

Tjenesten bør også få i oppdrag å koble sammen tjenestene med arbeidsliv og skole/utdanning.

Oppgaver og funksjoner som bør ligge til en nasjonal kompetansetjeneste/kompetansenettverk:

- Kompetansetjenesten må være en koblingsfunksjon, et nav, mellom praksis og andre aktører – myndigheter, forskning, utdanning, arbeidsliv, mv.

- Kompetansetjenesten bør få ansvar for å drive et nettverk av sentrale aktører innenfor fagfeltet arbeid og helse:

- NAV og NAVs tiltaksarrangører
- Tjenestetilbydere i kommuner
- Tjenestetilbydere i spesialisthelsetjenesten
- Forsknings- og innovasjonsmiljøer

- Kompetansetjenesten bør etablere og tilgjengeliggjøre en nasjonal oversikt over pågående forskning, forskningsresultater og erfaringer på arbeids- og helsefeltet.

- Kompetansetjenesten bør sørge for læring og dialog mellom forskning og praksisfeltet gjennom formidling, kunnskapsdeling og kompetansespredning.

-Kompetansetjenesten bør fasilitere praksisnær kunnskapsutvikling og innovasjon og kunnskapsutveksling i samarbeid med brukerorganisasjoner.

- Kompetansetjenesten bør bistå direktoratene med å følge opp tiltak som settes i gang som følge av strategien.

- Kompetansetjenesten bør bidra til å utvikle fremgangsmåter og metoder for å kunne kombinere pasient-rapporterte data med data på trygdeytelser fra NAV for å monitorere resultater i fagfeltet.

Nasjonalt fagråd for helse og arbeid anbefaler at Helse- og Omsorgsdepartementet og Arbeids- og Inkluderingsdepartementet starter en utredning om hvordan en kompetansetjeneste bør utformes samtidig som man inkluderer og ivaretar de eksisterende kompetansemiljøer som er etablert innenfor feltet.

Fagrådet ønsker gjerne dialog om utviklingen av kompetansetjeneste og -nettverk, og vi stiller oss til disposisjon for diskusjoner.

Vennlig hilsen

Nasjonalt fagråd for arbeid og helse

v/Gunn Hege Marchand

leder av fagrådet